

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

10/2-80

Датум:

08.09.2015.

Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Нишу
подносимо следећи извештај:

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ:

1. Састав комисије:

1. Др Јелена Максимовић, доцент
2. Др Зорица Станисављевић Петровић, ванредни професор
3. Др Бисера Јевтић, ванредни професор

2. Одлука Наставно-научног већа број 10/2-112 од 25. децембра 2014. године.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

1. Име, име једног родитеља, презиме
Наташа Небојша Ристић
2. Година уписа на мастер академске студије
2013/2014.
3. Назив студијског програма
Мастер академске студије педагогије

III НАСЛОВ – МАСТЕР РАДА:

Акциона истраживања у функцији унапређивања рефлексивне праксе наставника

IV ПРЕГЛЕД-МАСТЕР РАДА:

Мастер рад кандидаткиње Наташе Ристић садржи следеће целине изложене на 102 странице текста кроз следећа поглавља:

Увод указује на актуелност теме која се односи на теоријско-методолошку заснованост истраживања улоге акционих истраживања у функцији унапређивања рефлексивне праксе наставника. Акценат у уводном делу рада усмерен је на проблем истраживања и допринос наведеног истраживања постојећим знањима у педагошкој теорији и пракси.

Теоријски приступ истраживању обухвата следеће целине: ПОЈАМ И ТЕРМИНОЛОШКО ОДРЕЂЕЊЕ АКЦИОНИХ ИСТРАЖИВАЊА (Историјски развој акционих истраживања; Елементи и фазе у реализацији акционих истраживања; Методолошко образовање наставника за спровођење акционих истраживања; Примена акционих истраживања у школама), НАСТАВНИК КАО РЕФЛЕКСИВНИ ПРАКТИЧАР (Методолошка образованост наставника за рефлексивну праксу; Наставник у улози истраживача; Процес самовредновања кроз рефлексивну праксу наставника), ПРОФЕСИОНАЛНО УСАВРШАВАЊЕ НАСТАВНИКА (Акциона истраживања у циљу стручног усавршавања наставника; Значај професионалног усавршавања за рефлексивну праксу наставника; Рефлексивност наставника и акциона истраживања).

Методолошки приступ проблему представља целину у којој је дефинисан проблем, предмет, циљ истраживања на три нивоа (теоријски, сазнајни и апликативни), затим су дефинисане варијабле истраживања, методе, технике и инструменти, описан је узорак, ток истраживања и статистички приступи. Акциона истраживања само су једна у низу могућности која наставнику омогућавају да критички промишља о свом тренутном раду, проблемима на које наилази и о начинима решавања иновативним путем. Успех у васпитно-образовном раду, па самим тим и у рефлексивној пракси наставника, зависи од његовог планског и организованог деловања у истраживачком процесу, као и од његове методолошке и статистичке образованости и оспособљености за примену адекватних истраживачких поступака за одређени проблем. Проблем истраживања постављен је кроз питање: Да ли акциона истраживања доприносе унапређивању рефлексивне праксе наставника? Циљ истраживања сагледан је на три нивоа: (1) Теоријски циљ: Анализа релевантне литературе и досадашњих значајних педагошких истраживања о улози акционих истраживања и унапређивању рефлексивне праксе; (2) Сазнајни циљ: Утврдити методолошко знање наставника, њихове ставове о потреби спровођења акционих истраживања у школи. Указати наставницима на значај и улогу акционих истраживања као савременом тренду у образовању и пробудити њихово интересовање за активну улогу у истраживачком процесу; (3) Апликативни циљ: Кроз реализовано истраживање уз коришћење већ постојећих теоријских одредница и ранијих истраживачких резултата дати још један у низу доприноса афирмацији акционих истраживања у школском контексту и њиховом значају за унапређивање рефлексивне праксе наставника. Анализираним подацима указати на садашње стање примене акционих истраживања у рефлексивној пракси и дати препоруке за даљу могућност унапређивања. Задаци истраживања су: (1) Утврдити релијабилност (поузданост) скале процене и неформалног методолошког теста знања; (2) Урадити факторску анализу и прецизирати факторе који ће се екстраховати након факторске анализе; (3) Испитати ставове наставника о употреби акционих истраживања у свом раду; (4) Испитати ставове наставника о значају акционих истраживања за њихово стручно усавршавање и јачање професионалних компетенција; (5) Испитати на који начин наставници спроводе самовредновање и евалуацију рада; (6) Испитати да ли постоји статистички значајна повезаност ставова наставника из скале процене са методолошким образовањем наставника из теста знања; (7) Испитати да ли постоји статистички значајна повезаност независних варијабли (дужина радног стажа, тип школе, број похађаних семинара) са ставовима наставника из скале процене, као и приказаним знањем на методолошком неформалном тесту. Хипотезе истраживања произилазе из задатака: (1) Претпоставља се да су инструменти истраживања (скала процене и неформални методолошког теста знања) валидни; (2) Претпоставља се да ће екстраховани фактори након факторске анализе бити везани за: примену акционих истраживања у наставном процесу, улози акционих истраживања и рефлексивности у стручном усавршавању наставника и самовредновању рада наставника; (3) Претпоставља се да наставници још увек недовољно примењују акциона истраживања у циљу унапређења постојећег рада, а самим тим и рефлексивне праксе; (4) Претпоставља се да наставници позитивно вреднују акциона истраживања за стручно усавршавање и јачање професионалних компетенција; (5) Претпоставља се да наставници претежно врше самопроцену рада, а знатно мање евалуацију укључујући колеге и ученике; (6) Претпоставља се да постоји статистички значајна повезаност између ставова наставника из скале процене са њиховим методолошким знањем из неформалног теста знања; (7) Претпоставља се да постоји статистички

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

10/2-80

Датум:

08.09.2015.

значајна повезаност између независних варијабли (дужина радног стажа, тип школе и број похађаних семинара) са ставовима наставника из скале процене, као и приказаним знањем на методолошком неформалном тесту. Као независне варијабле издвојене су: дужина радног стажа, тип школе где наставник ради, као и број похађаних семинара за стручно усавршавање у протеклих 5 година (ниједан, 1-2 семинара, 3-4 семинара, више од 5). Зависне варијабле представљене су кроз ставове наставника о улози акционих истраживања у унапређивању рефлексивне праксе добијених на основу њиховог опредељења за одређену тврдњу у скали процене, као и одговори наставника на неформалном тесту знања којим је испитивано њихово тренутно методолошко знање. Од метода коришћена је метода теоријске анализе и дескриптивна метода. За процену ставова наставника о улози коју акциона истраживања имају у функцији унапређивања рефлексивне праксе конструисана је петостепена скала процене Ликертовог типа са 30 ајтема. конструисан је Неформални методолошки тест знања за испитивање методолошке образованости наставника. Тест се састоји из 30 питања и задатака, који су формулисани прецизно уз коришћење релевантне литературе под називом *Збирка тестова знања из Методологије педагогије*, аутора Гојков и Кундачине (2002). Узорком је обухваћено 200 наставника основних и средњих школа на територији града Зајечара и Ниша. Истраживање је обављено 2015. године.

Анализа и интерпретација података усмерена је на ставове наставника о улози акционих истраживања у функцији унапређивања рефлексивне праксе. Добијени резултати потврдили су да наставници још увек недовољно примењују акциона истраживања у циљу унапређења постојећег рада, а самим тим и рефлексивне праксе. Наставници су подељених мишљења о употреби акционих истраживања у раду. Са друге стране, наставници позитивно вреднују акциона истраживања у професионалном усавршавању, схватају нужност и значај стручних семинара и курсева за потребе улоге активног истраживача властите праксе, увиђају широку примену акционих истраживања у њиховом професионалном раду и напретку, у току стручног усавршавања стичу неопходна сазнања о улози у акционим истраживањима, јачају своје методолошке компетенције, рефлексивна пракса добија на квалитету уколико се перманентно образују. Резултати су показали негативне ставове наставника о евалуацији њиховог рада од стране стручних сарадника, колега или ученика. Међутим, наставници позитивно вреднују процес самоевалуације и на тај начин побољшавају квалитет сопствене праксе.

Анализа и интерпретација резултата истраживања спроведена је према редоследу постављених задатака: Поузданост и метријске карактеристике инструмената истраживања, Факторска анализа података, Примена акционих истраживања у раду наставника, Акциона истраживања и рефлексивност у циљу стручног усавршавања наставника, Самоевалуација и евалуација рада наставника, Пирсонов коефицијент корелације скале процене и неформалног теста знања, Пирсонов коефицијент корелације независних варијабли са скалом процене и тестом знања.

Закључак обухвата најзначајнија разматрања проблема који се односи на улогу коју акциона истраживања имају у унапређивању рефлексивне праксе наставника.

Литература обухвата 94 релевантне јединице новијег датума на српском, хрватском и енглеском језику и 2 интернет извора.

Прилози на крају рада обухватају коришћене инструменте у раду: Скала процене за испитивање ставова наставника о употреби акционих истраживања у функцији унапређивања рефлексивне праксе (СПСНАИУРП) и Неформални методолошки тест знања за наставнике (НМТЗН).

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА -МАСТЕР РАДА:

1. ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Истраживање је спроведено међу наставницима основних и средњих школа у Зајечару и Нишу. Закључци су да наставници недовољно примењују акциона истраживања у свом раду, али да схватају и позитивно вреднују њихов значај у стручном усавршавању. Наставници радије спроводе самоевалуацију и показали су негативне ставове ка евалуацији свог рада од стране осталих актера наставног процеса. Такође је забрињавајуће њихово слабо постигнуће на методолошком тесту знања, које је директно повезано са њиховим ставовима о улози акционих истраживања и рефлексивне праксе.

Добијени резултати потврдили су хипотезе у истраживању. Кромбах-алфа коефицијент показао је да сви ајтеми (има их 30) мере исту појаву, односно да су конзистентни. На узорку од 200 наставника (100% важећи узорак), вредност овог коефицијента износи ,978. Што се тиче факторске анализе података, је издвојено укупно три фактора који објашњавају 73,542% укупне варијансе. Такође, евидентна је и значајна корелација ставова наставника из скале процене и постигнутог скорa на неформалном методолошком тесту знања. Уочена је и статистички значајна корелација између дужине радног стажа наставника и методолошке образованости са неформалног теста знања, дужине радног стажа и ставова наставника из скале процене, и броја похађаних семинара и ставова наставника из скале процене.

2. ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

У приказивању резултата евидентна је систематичност, поступност и прегледност. Дата су адекватна тумачења резултата и налази су повезани са истраживањима из литературе, што чини посебну вредност овог рада.

3. КОНАЧНА ОЦЕНА -МАСТЕР РАДА

Мастер рад: АКЦИОНА ИСТРАЖИВАЊА У ФУНКЦИЈИ УНАПРЕЂИВАЊА РЕФЛЕКСИВНЕ ПРАКСЕ НАСТАВНИКА кандидата Наташе Ристић садржи све битне елементе емпиријског истраживачког рада. Рад је резултат самосталног истраживања студента. Обухватан теоријски део рада припада теоријском контексту проблема истраживања. У њему су постављена већ постојећа теоријска сазнања из области која се истражује, а утврђени су развој, стање и тенденције проучаваног проблема, изнете су научне чињенице које су битне за теоријско тумачење. У раду је дата аргументована дискусија добијених резултата и изведени су релевантни закључци. У закључним разматрањима кандидаткиња је квалитативном и квантитативном анализом интерпретирала резултате добијене истраживањем.

VI ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене тезе, комисија предлаже:

- да се мастер рад прихвати а кандидату одобри јавна одбрана

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

10/2-80

Датум:

08.09.2015.

ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. Др Јелена Максимовић, доцент

Јелена Максимовић

2. Др Зорица Станисављевић Петровић,
ванредни професор

Зорица Петровић

3. Др Бисера Јевтић, ванредни професор

Бисера Јевтић